

Gilde - av og for den norske bonden

"For at vi skal ha et bærekraftig landbruk må vi kunne leve av ressursene våre i dag, uten å ødelegge mulighetene for fremtidige generasjoner", sier Gunn Amundsen Eng.

Gildes samvirkemodell skaper et bærekraftig landbruk.

På Sønstegård i Halden driver tre generasjoner kvinner en av de mest moderne grisehusene i landet. Med nesten 100 avlspurker og 600 smågriser leverer de livdyr og smågris til et titalls besetninger på Østlandet.

I tillegg til å være opptatt av godt grisehold, er de tre kvinnene glad for at de kan drive gård i Norge hvor samvirkemodellen står sterkt. Den sørger for at overskuddet går tilbake til bøndene, noe som sikrer arbeidsplasser og drift av store og små gårder over hele landet.

– Vi har vært medlemmer i samvirket så lenge vi har drevet gård, forteller Gyda Amundsen som overtok gården med mannen sin i 1981.

Nå har dattera Gunn Amundsen Eng tatt over store deler av driften, mens hennes datter, Elise Eng, hjelper til på gården og formidler gårdslivet på sosiale medier under navnet «grisebonden».

– For meg er det viktig at vi står sammen om å ha et levende landbruk også i fremtiden. Det bidrar samvirket til, sier Gunn.

Trygge arbeidsplasser

Samvirket er eierskapsformen i Nortura, som igjen er eier av Gilde. Prinsippet med samvirke er at de som står sammen også skal eie og lede virksomheten. Med andre ord – Gilde er eid av norske bønder.

– Når du som kunde kjøper Gilde-produkter i butikker går inntektene direkte tilbake til den norske bonden, forklarer Gunn.

Formålet med samvirket er å sikre bøndene rettferdig pris og gode arbeidsvilkår. Dette er også en viktig del av et bærekraftig landbruk.

– Å vite at du som bonde får betalt for dyrene dine gjør at du kan planlegge og gjøre langsiktige investeringer i landbruket. For at vi skal ha et bærekraftig landbruk må vi kunne leve av ressursene våre i dag, uten å ødelegge mulighetene for fremtidige generasjoner, sier hun.

Lokale ringvirkninger

I tillegg til at inntektene går tilbake til den norske bonden, nyter det norske lokalsamfunnet også godt av ringvirkningene til samvirkemodellen. For bonden handler selv på nærbutikken, klipper seg hos den lokale frisøren og hyrer inn håndverkere fra nærområdet.

– På grunn av samvirkemodellen og mottaksplikten til Nortura, kan det bo bønder i hele Norge. Dermed skaper de verdier lokalt og er en ressurs for lokalmiljøet sitt. Det skal vi ikke ta for gitt, sier Gunn.

Mottaksplikten betyr at Nortura har forpliktet seg til å hente slaktedyr fra både store og små gårder - uansett hvor i landet en bonde har gård. Selv også om det bare er noen få dyr på en liten gård på en øy utenfor fastlandet.

Les også:

– I og med at samvirket sørger for at du som bonde har en forutsigbar inntekt for dyrene dine, kan vi fortsette å ha sunn og kortreist mat som er produsert i Norge, sier Gunn.

Samvirkemodellen gir også bøndene muligheten til å levere sine dyr til Nortura og få kjøttet tilbake for å lage egne produkter. På få år har tallet på nisjeprodusenter som benytter seg av dette økt kraftig, noe som bidrar til at lokal matproduksjon blomstrer.

Det betyr noe å velge kjøtt fra Gilde når inntektene går tilbake til bøndene.

Les mer om hva Gilde gjør i forbindelse med bærekraft

Artikkel

Visste du at drøvtyggere kan lage gull av gråstein?

Du vet kanskje at drøvtyggere spiser gress, eng, korn av lav kvalitet og andre planter som vi mennesker ikke kan eller vil spise?

Hva er vitamin B12, Kobalamin?

Artikkel

Landbrukets klimakalkulator

Artikkel

Sirkulærøkonomi

Konsept

Fabrikker, transport og fornybare ressurser

Artikkel